

عنوان مقاله:

کلان روایتها در هاملت با سالاد فصل: نگره های ژان فرانسوا لیوتار

محل انتشار:

نخستین همایش ملی ادبیات فارسی و پژوهشهای میان رشته ای (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

حسین پیرنجم الدین - عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان

فاطمه شاه پوری ارانی - دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

ژان فرانسوا لیوتار، متفکر و منتقد پسامدرن، به تحلیل دوران مدرن و پسامدرن پرداخته است. وی در کتاب وض عیت پسامدرن: گزارشی درباره ی دانایی، ماهیت و شان دانش و فرهنگ در جوامع سرمایه داری معاصر را بررسی کرده است. وی بر آن است که ماشین و ابزار دیجیتال در عصر پسامدرن نه تنها نحوه ی انتقال و ذخیره ی اطلاعات و دانش را دچار تحول کرده، بلکه نوع کاربرد و ارزش گذاری دانش را نیز دگرگون کرده است. لیوتار بین 'دانایی علمی' و 'دانایی روایی' تفاوت قائل می شود؛ از دید او دانایی علمی به تنهایی کلیت علم را نشان نمی دهد و همیشه با دانایی روایی عجین بوده است. برای لیوتار، روایت ها، داستان هایی هستند که اقوام و جوامع گوناگون روایت می کنند تا از این رهگذر تاریخ گذشته، اوضاع حال و آرمان های آینده، روایات و اخلاقیات خویش را تصویر کنند. به این ترتیب روایت ها، جان مایه ی تجربیات بشری و علوم اجتماعی هستند. این روایت ها هستند که قوم یا ملتی را تعریف می کنند و فرصت بیان محتوای فرهنگی را برای آنها فراهم می آورند. در ادامه لیوتار بیان می کند که روایت ها، انواع فعالیت های بشری، روابط اجتماعی و مباحث گوناگون تشکیل دهنده علوم و دانسته های یک جامعه مانند ادبیات، حقوق، آداب و رسوم و دانایی علمی همه پیرو قوانین و نظم خاص خود هستند. وی تمام این روابط، فعالیتها و مباحث را بازیهای زبانی می نامد که در عصر مدرن توسط 'کلان روایتها' سازمان دهی و تعریف می شوند. و چگونگی سازمان یافتن این، بازیهای زبانی 'مبین هویت یک ملت یا قوم است. در نمایشنامه ی هاملت با سالاد فصل، اکبر رادی گذار یک جامعه از فئودالیسم به سرمایه داری را مطرح می کند و شخصیت روشنفکری را می آفریند منکوب مدرنیته، کسی که تمام خصایص انسانی خویش را از کف داده است. این جستار بر آن است که با توجه به نگره های لیو تار به بررسی شأن علم و کلان روایت های سازنده ی دنیای این نمایشنامه بپردازد.

کلمات کلیدی:

هاملت با سالاد فصل، اکبر رادی، لیو تار، کلان روایت، دانایی علمی، دانایی روایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/168338>

